

Lahay. Vultum de- siderium fini- ta vita ad- huc videtur durare.

premebatur, ut sibi persuaderet etiam post mortem non esse finiendum; vel ut explicat Joannes de Lahay; quod descendit lugens ad filium in limbum, ac fidicat: Non cessabit planctus meus quandiu sum modo super terram, quousque descendam in Limbum, ubi in cœtu Sanctorum recipiam, & videam filium meum; ejusque præsentia fruatur; quâ tunc luctus & fletus meus cessabunt.

Perlege totum librum Canticorum, & invenies, quod cum Divinus Sponsus ardentissimè diligeret suam divinam Sponsam, tamen frequentissimè absens ab illa introducitur Cantico. 1. n. 1. Osculetur me osculo oris sui: ibid. n. 7. Indica mihi quem diligit anima mea, ubi cubes, ubi pascas in meridie; n. 1. In lectulo meo per noctes quasvis quem diligit anima mea: Iterum n. 2. Per vias & plateas quasvis, & non inveni, cap. 5. n. 1. Veniat dilectus meus in hortum suum, Et cap. 8. n. 1. Quis mihi des te fratrem meum sugentem ubera matris meae. Si Christus ita vehementer diligit, cur toties absentatur? rectè D. Paschalus lib. 3. in Threnos, & ait: Frequenter absens videtur, ut Sponse amor acrius accendatur. Et si præsentia dilecto magnus sit amor: tamen absentia crescit, & vehementer urget: Sic Virginis amor erga filium suum Jesum erat super amorem omnium matrum in filios suos, dum ipsam secum habebat, & portabat in brachiis; eisi amor absentia crescit, quàm vehementissimus esset ille ex desiderio filii sui mortui, ne in sepulchro jaceretis.

Latus aperitur.

QUÆSTIO VI.

Quare ex percusso latere Christi exiit Sanguis, & aqua?

39. At N. Sacer Evangelista n. 34. Unus militum lancea latus ejus aperuit; & continuo exiit sanguis & aqua: De quo mysterio latè tractavi tom. 5 lib. 8. cap. 20. per tredecim quæstiones, & peculiariter cur ex hoc sacro vulnere exierit sanguis & aqua, ibi tractavi q. 8. 9. & 10. Nunc ex ibi dictis ad majorem abundantiam adde.

40. Primum, Ruffinus in expositione symboli sic considerat: exiit sanguis & aqua, & ait: Produxit aquam, qua credentes diluat: produxit sanguinem, qui condemnet incredulos: & addit ibi D. Chryostom. quia hinc habent ortum sacra mysteria, cum accesseris ad tremendum calicem, ita accedas, ut ab ipso bibiturus Christi latere: Qui accedit ad venerabile Sacramentum Eucharisticum si accedat tanquam bibiturus ex ejus latere aquam, & sanguinem; aquam ad emundandam, ac purificandam conscientiam, sanguinem verò ad condemnationem, & pœnam indignè accedentes: Produxit aquam, qua credentes diluat, produxit sanguinem, qui condemnet incredulos.

41. Secundò, D. Chryostom. tom. 6. Homil. de cæco ait: Continuo exiit sanguis & aqua: nec sic exierunt, ut simpliciter fluerent, sed cum in-

peru, ut latronis corpus aspergerent, ut latronem aspersum baptizarent. Exiit sanguis non lento modo, sed cum magna vi, ac impetu, nam sicut Christus vivens magna velocitate in hominum salutem ferebatur; tamen quamvis ipse esset mortuus, ejus tamen sanguis adhuc suum morem retinens cum magna vi, ac impetu totus insiluit in latronem, ut illo baptizatus flumine, ac totus mundatus ad paradysum evolveret; Christi sanguis quamvis exanimatus non amittit illam generosam velocitatem, qua vivus in hominum salutem rapiebatur vivens.

Mortuo Christo sepelivit ejus corpus Joseph ab Arimathæa in monumento suo novo, quod exciderat in petra. Matth. 27. n. 60. Christus mortuus non sepelitur in proprio sepulchro, sed alieno, sicut vivens nihil habuit proprium: Filius autem hominis non habet ubi reclinet caput suum: Luc. 9. n. 58. Quod optimè notavit Severianus in Catena Græca ad c. 19. Joan. & ait: Christus propter nos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia, nos divites essentis, qui imò adeo pauper factus est, ut clamaret: Vulpes foveas habent, & volucres cœli nidus; filius autem hominis non habet ubi caput reclinet. Hinc etiam post crucem, de ultima loquor reclinatione. Non in proprium illatum est monumentum, sed Joseph ab Arimathæa in suum ipsum monumentum, tanquam peregrinum suscepit Sacratissimum corpus mortuum viventis institutum sequitur: Ergo sicut vivens, non habuit proprium locum; sic & mortuum non proprio, sed alieno excipitur sepulchro; nec enim detrectat pium corpus post obitum, sui ipsius viventis similitudini in hætere.

Tertiò, D. Cyrillus Catechesi 13 ait: Jesus aquam emisit è latere una cum sanguine, fortassis propter duas cades, alteram judicantis, alteram clamantium... Pilatus enim dixit: innocens sum, & aqua lavit manus. Clamantes autem dixerunt: sanguis ejus super nos; erant igitur hoc de latere, fortassis judicantis aqua; clamantibus verò sanguis Ingenti Christi amor non sat fuit, ut vivus flagellaretur, ac crucifigeretur; sed etiam mortuus dat sanguinem, & aquam, in salutem nostram; & insigniter ad diluendam iniquitatem præsumptuosam suorum adversariorum; cum sibi falso persuaderent immundos dum clamant: Sanguis ejus super nos: Ad remedium tantæ iniquitatis modò dat sanguinem; & quia Pilatus lavans aqua manus dixerat: Innocens ego sum à sanguine justis hujus: Et maximè notandum, quod adhuc post consummatam redemptionem ad abstergendum flagitium mali iudicis, juxta D. Cyrillum, idonea medicina ubertim ex latere Christi cum sanguine exundat. In tantam exaggeratur malitia iniqui iudicis, ut etiam à Christo mortuo per novum remedium emundanda sit: Erant igitur hoc de latere fortassis judicantis aqua; clamantibus verò sanguis.

Unde grande & tremendum iudicium depravatis iudicibus minatur, Sapient. 6. n. 6. Horrende & cito apparet vobis, quoniam durissimum iudicium his, qui præsumunt, fiet; ex quo enim conceditur misericordia; potentes autem potenter tormenta patiuntur. Expende, horrende & cito: in eos terribile tormentum inferetur. Perbelle notavit Theod. q. 43. in Deut. quod Moyses

In malos iudices horrenda & festinata pena.

45. Prudent.

Interlineal. Sanguis signum victorie per ipsum nos reconciliavit Deo Patri.

46. Ioan. 20.

Salvian.

Moyse hoc quoddam dubitationis delictum. Num. 20. à Deo exclusus est à terra Promissionis; & populus tamen multo gravius delinquens ad eam possidendam est inductus. Respondet ipse. Per hac docet nos Dominus summam virtutem à perfectis exigere; & cum erga illos homines graviter peccantes sit longanimis, Sanctis tamen hanc veniam non concedere; quod quidam sapiens dixit aliquis: Tenuissimus venia, & misericordia dignus. Potentes autem potenter torquentur. Cum Deus adversus alios sceleratos sit benignus, & longanimis in multa patientia: adversus tamen Principum, ac Judicum flagitia; summè rigidus est: Cuius horrendum iudicium his, qui præsumunt, fiet: Nam per hoc docet nos Dominus, se summam virtutem à iudicibus exigere.

Quartò, ait Prudentius: Trajectus per utrumque latus laticem, atque cruorem Christus agit: Sanguis victoria, Lympha lavacrum est. Christus aquam ad mundandum ad purificandum dedit; & sanguinem in signum victoriæ, quam reportavit ex potestibus infernalibus sed quomodo sanguis datur in signum victoriæ; cum n. Ilias dicat, loquens de hac victoriæ cap. 9. n. 4. Superasti sicut in die Madian: Interlinealis habet: Sine sanguine: Inde maximè Prophetia celebrat hanc Christi Victoriam adeptam sine sanguine: quomodo ergo dicitur, quod sanguis fluxit in signum victoriæ? Exit Victoria sine sanguine per respectum ad amorem, qui ex sua vehementia nullo effuso sanguine satiabatur; fuit cum sanguine, quia ut ait Apostolus: per sanguinem suum reconciliavit nos Deo Patri, & omnes ætæras potestates destruxit.

Quintò, è manuum vulneribus sanguis exundat, è latere verò exiit sanguis & aqua: In manibus erat potestas: Omnia dedit ei Pater in manus: Joan. 13. in latere est amor: nam in eo est cor, quod sedes est amoris; & plus dedit amor, quàm potestas; in manibus erat potestas, & sanguinem, dederunt; in corde erat amor, & sanguinem, & aquam dedit. Perbellè dixit Salvianus lib. de Gubernat. 3. Quis loquitur potentias Domini, & auditas facies omnes laudes ejus: Deus omnipotens, cuius voluntas potentia est, ex

nihilò univèrsam condidit, tradiditque homini de Gen. 37. cens: Replete terram, & subicite eam, & dominamini piscibus maris, & volatilibus cœli, & univèrsis animantibus, quæ moventur super terram; & quia homo sua nequitia ceciderat ex sua pietate, & misericordia redemit, ut nos faceret sui coheredes in cælo; Deus ut omnipotens creavit mundum; Creatio autem, in tantum est opus Divinæ omnipotentiz ut graves Theologi contendunt, quod neq; ut instrumentum possit communicari puræ creaturæ. Deus omnipotens creavit terram, eamq; dedit homini, ipsumque Deus ut misericors, & pius ex suo infinito amore redemit, fecitque coheredem cœlestis gloriæ, ut omnipotens dedit terram, ut amans ex sua infinita bonitate dedit cœlû; & quantum distat cœlû à terra, tantum plus, dedit amor, quàm potentia.

Ait Anima Sancta de Christo D. dum esset Rex in accubitu suo, nardus mea dedit odorem suum. Cant. 1. n. 12. cum esset ipse rex in throno suo, seu regali folio, quod est index suæ regalis magnificentiz ad ejus præsentiam flores mei horti dederunt eximiam sui odoris fragrantiam; Postea verò ipse Divinus Sponsus loquitur ad eandem sanctam animam dicens; Totapalchra es amica mea, & macula non est in te. Veni de Libano Sponsa mea, veni de Libano, veni coronaberis de capite Amanæ, &c. Cant. 4. n. 7. & 8. Sponsam & amicam vocans, eam invitavit ad coronam, & valde gloriosam, & amplam, & cum illam dicit Sponsam, & amicam, suum eximium, amorem declarat erga illam; ut notat D. Ambrosius lib. 1. de Virg. Et ait: Pulchritudinem, quis potest majorem existimare decore ejus, que amatur à Rege. Semper Sponsa, semper inupta, ut nec amor finem habeat, nec damnum pudor. Ex quo maximè expendendum est, dum ipse Dominus ostentat suam magnificentiam; ac amplam potentiam in regali throno, ad ejus tantum præsentiam flores animæ sanctæ, dant quandam odorem; at verò dum ostentat suum eximium amorem erga illam, amicam, & sponsam dicens, coronam offert, quia si regalis magnificentia dat odorem, eximius amoris affectus coronam imponit.

Plus dæ amor, quàm potentia.

47. Cant. 1.

Cant. 4.

D. Ambros.

Potestas dedit odorem, amor coronam.

CAPUT XX.

1. N A autem Sabbathi, Maria Magdalene venit mane cum adhuc tenebræ essent, ad monumentum. 2. Cucurrit ergo & venit ad Simonem Petrum, & ad alium discipulum quem amabat Jesus, & dixit illis. Tulerunt Dominum de monumento, & nescimus ubi posuerunt eum. 3. Exiit ergo Petrus, & ille alius discipulus, & venerunt ad monumentum. 4. Currebant autem duo simul, & ille alius discipulus præcurrebat citius petro, & venit primus ad monumentum. 5. Et cum se inclinasset, vidit posita linteamina: non tamen introivit. 6. Venit ergo Simon Petrus sequens eum, & introivit in monumentum, & vidit linteamina posita. 7. Et sudarium quod fuerat super caput ejus non cum linteaminibus positum, sed separatim involutum in unum locum. 8. Tunc ergo introivit & ille discipulus, qui venerat primus ad monumentum, & vidit, & credidit. 9. Nondum enim sciebat Scripturam, quia oportebat eum à mortuis resurgere. 10. Abierunt ergo iterum discipuli ad semetipsos. H H h Maria Sylvæira Evang. Tom. VI.

Maria autem stabat ad monumentum foris plorans. 11. Dum ergo fletet inclinavit se, & prospexit in monumentum, & vidit duos Angelos in albis sedentes: 12. Unum ad caput, & unum ad pedes ubi positum fuerat corpus Jesu. 13. Dicunt ei illi: Mulier quid ploras? Dicit eis: quia tulerunt Dominum meum; & nescio ubi posuerunt eum. 14. Hæc cum dixisset, conversa est retrorsum, & vidit Jesum stantem, & non sciebat, quia Jesus est. 15. Dicit ei Jesus: Mulier quid ploras, quem quæris? Illa existimans quia hortulanus esset, dicit ei: Domine, si tu sustulisti eum, dicit mihi ubi posuisti eum, & ego eum tollam. 16. Dicit ei Jesus, Maria. Conversa illa dicit ei, Rabboni, (quod dicitur Magister) 17. Dicit ei Jesus, Noli me tangere (nondum enim ascendi ad Patrem meum) vade autem ad fratres meos, & dic eis: Ascendo ad Patrem meum & Patrem vestrum, Deum meum, & Deum vestrum. 18. Venit Maria Magdalene annuntians discipulis, quia vidi Dominum, & hæc dixit mihi? 19. Cum ergo sero esset die illo, una Sabbathorum, & fores essent clausæ, ubi erant discipuli congregati propter metum Judæorum; venit Jesus, & stetit in medio, & dixit eis: Pax vobis. 20. Et cum hoc dixisset, ostendit eis manus, & latus. Gavili sunt ergo discipuli viso Domino. 21. Dixit ergo eis Jesus iterum: Pax vobis. Sicut misit me Pater, & ego mitto vos. 22. Hoc cum dixisset, insufflavit, & dicit eis: Accipite Spiritum Sanctum. 23. Quorum remisistis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. 24. Thomas autem unus ex duodecim, qui dicitur Dydimus, non erat cum eis quando venit Jesus. 25. Dixerunt ergo ei alii discipuli: Vidimus Dominum: ille autem dixit eis, nisi videro in manibus ejus fixuram clavorum, & mittam digitum meum in locum clavorum, & mittam manum meam in latus ejus, non credam. 26. Et post dies octo, iterum erant discipuli ejus intus: & Thomas cum eis. Venit Jesus januis clausis, & stetit in medio, & dixit: Pax vobis. 27. Deinde dicit Thomæ: infer digitum tuum huc, & vide manus meas & affer manum tuam, & mitte in latus meum, & noli esse incredulus, sed fidelis. 28. Respondit Thomas, & dixit ei: Domine meus, & Deus meus. 29. Dixit ei Jesus: quia vidisti me Thomas, credidisti: beati qui non viderunt, & crediderunt: 30. Multa quidem, & alia signa fecit Jesus in conspectu discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc. 31. Hæc autem scripta sunt, ut credatis, quia Jesus est Christus filius Dei: & ut credentes vitam habeatis in nomine ejus.

ARGUMENTUM
cum Remissionibus.

Primò Vers. 1. Nuntiat Magdalena Christum non esse in sepulchro; currit simul Petrus & Joannes: Explicavi tom. 5. lib. 9. cap. 2.

Secundò Vers. 11. Maria Magdalena stat foris plorans; apparet ei Christus sub specie hortulani; quod expendi citato cap. 2. à 9. 3.

Tertiò Vers. 19. Cum essent congregati decem Apostoli apparet Christus D. eisque insufflans dat Spiritum Sanctum, ac potestatem remittendi peccata: de quo dixi citato lib. 9. c. 4.

Quartò Vers. 24. Eisdem Apostolis apparet iterum Christus, præsertim Thoma, eique vulnera sua palpanda offert. De quo egi citato lib. 9. cap. 5. & multa etiam tomo 2. in Apocalypsi. capite 21.

CAPUT XXI.

DOSTEA manifestavit se iterum Jesus discipulis ad mare Tiberiadis, Manifestavit autem sic. 2. Erant simul Simon Petrus, & Thomas, qui dicitur Dydimus, & Nathanael qui erat à Cana Galilææ, & filii Zebedæi, & alii ex discipulis ejus duo. 3. Dicit eis Simon Petrus, vado piscari: dicunt ei: Venimus, & nos tecum. Et exierunt, & ascenderunt in navim, & illa nocte nihil preceperunt. 4. Mane autem jam facto stetit Jesus in littore: non

non autem cognoverunt discipuli quia Jesus est: 5. Dicit ergo eis Jesus: Pueri nunquid plumentarium habetis? responderunt ei: Non. 6. Dicit eis: mittite in dexteram navigiæ rete, & invenientis. Miserunt ergo, & jam non valebant illud trahere pro multitudine piscium. 7. Dicit ergo discipulus ille quem diligebat Jesus, Petro, dominus est. Simon Petrus, cum audisset, quia dominus est, tunica succinxit se (erat enim nudus) & misit se in mare. 8. Alij autem discipuli navigio venerunt (non enim longe erant à terra, sed quasi cubitis ducentis) trahentes rete piscium. 9. Ut ergo descenderunt in terram, viderunt prunas positas, & piscem superpositum & panem. 10. Dicit eis Jesus: Afferte de piscibus quos prendidistis nunc. 11. Ascendit Simon Petrus, & traxit rete in terram, plenum magnis piscibus, centum quinquaginta tribus. Et cum tanti essent, non est scissum rete. 12. Dicit eis Jesus: Venite, prandete. Et nemo audebat discumbentium interrogare eum, tu quis es? Sciens quia Dominus est. 13. Et venit Jesus, & accepit panem & dat eis, & piscem similiter. 14. Hoc iam tertio manifestatus est Jesus discipulis suis cum resurrexisset à mortuis. 15. Cum ergo prandissent, dicit Simoni Petro Jesus: Simon Ioannis, diligis me plus his? dicit ei: etiam Domine, tu scis quia amo te. Dicit ei Pasce agnos meos. 16. dicit ei iterum: Simon Ioannis diligis me? ait illi: etiam domine, tu scis quia amo te: dicit ei: Pasce agnos meos. 17. dicit ei tertio: Simon Ioannis amas me? contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio: Amas me? & dixit ei, domine omnia scis, tu scis, quia amo te. 18. dicit ei Jesus: Pasce oves meas. Amen dico tibi cum esses junior cingebas te, & ambulabas ubi volebas: cum senueris, extends manus tuas, & alius te cinget, & ducet quò non vis. 19. Hoc autem dixit significans qua morte clarificaturus esset deum. Et cum hoc dixisset, dicit ei: sequere me. 20. Conversus Petrus vidit illum discipulum quem diligebat Jesus, sequentem, qui & recubuit in cœna super pectus ejus, & dixit: domine, quis est qui tradette? 21. Hunc ergo cum vidisset Petrus dixit Jesus, domine, hic autem quid? 22. dicit ei Jesus: sic eum volo manere donec veniam, quid ad te? tu me sequere. 23. Exivit sermo iste inter fratres, quia discipulus ille non moritur. Et non dixit ei Jesus: Non moritur, sed sic eum volo manere donec veniam quid ad te? 24. Hic est discipulus ille qui testimonium perhibet de his, & scripsit hæc, & scimus quia verum est testimonium ejus. 25. Sunt autem & alia multa quæ fecit Jesus: quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse eos qui scribendi sunt libros.

ARGUMENTUM CUM
Remissionibus.

Primò Vers. 1. Ad mare Tyberiadis apparet Christus Petro, & sex ejus sociis in captura piscium quod explicavi tom. 5. lib. 9. capite 6.

Secundò Vers. 19. Petro de amore interrogato suas oves pascendas, & fideles omnes regendos committit, eique mortem crucis prædicit, lib. 9. cap. 7.

Tertiò Vers. 22. Petro roganti quod de Joanne futurum sit? Christus respondit: quid ad te? tu me sequere. De quo disserui citato lib. 9. cap. 8.

Ioannes Apostolus.
QUESTIO I.

Quare Joannes Apostolus inter ceteros dicitur singulariter Christi dilectus?

DE hoc magno & præclarissimo Apostolo latè, & amplè multa dixi variis in locis citato lib. 9. c. 8. per decem & octo quæstiones. Et tom. 1. in Apoc. c. 4. q. 3. & tom. 2. c. 21. q. 27. Tamen pro nostro affectu adhuc aliqua dicamus de ejus Magnalibus, quæ solus ille dignè potest aperire, ac dicere. Inde factum, quòd inter quatuor Evangelistas suas laudes, ipse scribat, ait de se: Discipulus quem diligebat Jesus, qui in cœna recubuit super pectus ejus: Cui Christus in cruce sanctissimam Deiparam dedit in matrem; quod Petrus interrogare non audeat, ejus insinuatione interrogat; & tandem de se affirmat, quod ejus testimonium sit verum. Spiritus Sanctus sacrorum Scriptorum mentem illuminabat, & calamus dirigebat: Lingua mea calamus scriba velociter scribens: Divinus Spiritus illustravit Joannis mentem ad scribenda superna, & infinita mysteria Sacrosanctæ Trinitatis unitatem, ac consubstantialitatem Divinarum personarum: In princi-

Joannis magnalia veluti quedam mysteria, quæ ipse solus poterat scribere.